
потребує заходів по призупиненню руйнівних процесів для річки і її екосистеми. Особливої уваги варто приділити території після Касперівського водосховища. Оскільки проведені нами дослідження показали, що дана територія має ще задовільний стан, але проаналізувавши різні наукові видання та інформацією, яку нам надали місцеві жителі, можна сказати, що дана територія погіршується і може перейти в «незадовільний» стан. Тут варто провести певні заходи по покращенні даної території, зокрема прибрати прибережні території річки та в самому руслі, зменшити антропогенне навантаження на саму річку та її прибережну територію.

Література:

1. Царик Л. П. Проблеми екології рідного краю / Л. П. Царик, М. В. Потокій, М. П. Чайковський та інші. Тернопіль: Рідна друкарня. 1993. – 156 с.
2. Свинко Й. М. Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан / Й. М. Свинко. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 192 с.
3. Хімко Р.В. Малі річки – дослідження, охорона, відновлення : монографія / Р.В. Хімко, О.І. Мережко, Р.В. Бабко. Київ: Інститут екології, 2003. - 380 с.

Бутрин Д., студент
Науковий керівник: доц. Янковська Л.В.

ВПЛИВ ЕКОСТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ НА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ОРГАНІВ ДИХАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Забруднене повітря значно знижує імунітет, негативно впливає на органи дихання, сприяючи виникненню респіраторних захворювань, катарів верхніх дихальних шляхів, ларингіту, ларинготрахеїту, фарингіту, бронхіту, пневмонії. Вони спричиняють серцево-судинні та інші захворювання, зумовлюють виникнення віддалених наслідків, тобто мутагенну, канцерогенну, гонадотоксичну, тератогенну, алергенну, ембріотоксичну і атеросклеротичну дію. Так, забруднення

атмосферного повітря діоксидом сірки частіше призводить до виникнення таких захворювань, як хронічний і астматичний бронхіт, бронхіальна астма, емфізема легенів (такі явища особливо характерні для дітей, у яких відсутній чинник професійних шкідливостей і паління, а також відсутні несприятливі чинники, пов'язані з попередніми роками життя); дуже несприятливо діє на організм оксид вуглецю, що часто потрапляє в атмосферне повітря в кількостях, здатних підвищити вміст карбоксигемоглобіну, що погіршує стан тканинного дихання.

У даному дослідженні проаналізуємо забруднення атмосфери викидами шкідливих речовин та парникових газів від стаціонарних та пересувних джерел, його структуру, географію у межах Тернопільської області.

Атмосферне повітря переважно забруднюється діоксидом вуглецю – 95 млн. 046,3 тис.тонн якого за перше півріччя у області поточного року було викинуто стаціонарними джерелами забруднення, тобто промисловими виробничими об'єктами. На інші сполуки забруднення припадає 2 млн. 074,3 тис.тонн (2,14%).

Аналіз розподілу викидів по території області свідчить, що найбільший внесок у валовий викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря дають підприємства Тернопільського, Гусятинського та Кременецького районів. Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря в розрізі адміністративних районів наведені в табл. 1.

Таблиця 1.

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря адміністративних районів Тернопільської області (2014 р.)

Райони	Обсяги викидів, тонн	Обсяги викидів, тонн
Бережанський	68,058	76,076
Борщівський	482,466	343,176
Бучацький	563,001	638,838
Гусятинський	1459,832	1296,325
Заліщицький	65,141	74,232
Збаразький	492,853	543,862

Зборівський	233,077	237,02
Козівський	291,901	384,306
Кременецький	680,447	1137,501
Лановецький	194,027	199,720
Монастириський	249,785	322,810
Підволочиський	498,776	504,962
Підгаєцький	8,324	8,430
Теребовлянський	452,254	428,032
Тернопільський	8722,824	12944,385
Чортківський	858,905	982,073
Шумський	74,174	91,882
м. Тернопіль	559,73	548,067

У 2015 році відбулося зменшення викидів сполук азоту на 0,006 тис. т або на 0,3 % та збільшення двоокису вуглецю на 35,9 тис. т або на 6,1 %.

Отож, можна зробити висновок, що якість атмосферного повітря Тернопільської області не відповідає санітарним нормам. Основними забруднювачами є пересувні джерела (автотранспорт). Ключовими поллютантами атмосферного повітря області є вуглекислий газ, чадний газ, оксиди сірки тощо.

Починаючи з 2013 року простежується значне зростання рівня захворюваності дихальних шляхів. Найбільш стрімко хвороби органів дихання прогресують у Тернопільському, Теребовлянському, Чортківському, Заліщицькому районах.

Таблиця 2

Захворювання дихальних шляхів у розрізі від вікової структури населення

Рік	Всього хворих	У тому числі осіб	
		0-14 років	15-20 років
2013	2294	861	495
2014	2363	916	567
2015	2818	1021	963
2016	3076	959	977
2017	3787	1078	969

Отож, на Тернопільщині спостерігається тенденція до розвитку захворювання органів дихання. Починаючи з 2013 року простежується значне зростання рівня захворюваності дихальних шляхів. Кореляційний аналіз показав, що зв'язок між забруднення атмосферного повітря та захворюванням дихальних шляхів сильний (0,8). Найбільш стрімко хвороби органів дихання прогресують у Тернопільському, Тербовлянському, Чортківському, Заліщицькому районах.

Третяк М., студент
Науковий керівник: к.г.н. Новицька С.Р.

РОЗВИТОК ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В МЕЖАХ НПП «КРЕМЕНЕЦЬКІ ГОРИ»

Кременецькі гори є одним з унікальних регіонів на території України, що виділяється своєрідністю геологічної будови, рельєфу, рослинного і тваринного світу, мальовничими краєвидами, сприятливим кліматом, що може використовуватися в рекреаційних цілях. Його вигідне транспортно-географічне положення обумовлює перспективу розвитку рекреаційного комплексу круглорічного використання, оскільки тут проходять туристичні маршрути до Почаївської лаври, Збаразького замку, Вишнівецького палацу, замкових комплексів Львівщини і Волині [2, с.133].

Більшу частину території національного природного парку «Кременецькі гори» займають ліси, що свідчить про повноцінне виконання парком екологічних та середовищезберігаючих функцій. Також це вказує на своєрідність рекреаційного використання території. Більшість території НПП є придатною для пішогохідного, кінного прогулянкового туризму, є перспективи розвитку велосипедних, мотоциклетних, автомобільних гірських трас через значну пересіченість місцевості. В границях парку можливий розвиток спортивного полювання. Загалом Кременецькі гори з крутими уступами до Малопопільської низовини є доволі сприятливими для будівництва горбогірно-лижних і санних трас для дітей і новачків гірськолижного